

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu**

**BIZNES I ZARZĄDZANIE**

**Zakres podstawowy - klasa 2**

| <b>ocena dopuszczająca</b><br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>ocena dostateczna</b><br>Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą , a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>ocena dobra</b><br>Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>ocena bardzo dobra</b><br>Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>ocena celująca</b><br>Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>FINANSE OSOBISTE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje podstawowe cechy, funkcje i formy pieniądza</li> <li>zna pojęcie obiegu pieniądza</li> <li>podaje definicję dojrzałości finansowej</li> <li>wymienia społeczne funkcje pieniądza</li> <li>podaje definicję rynku finansowego</li> <li>wskazuje najważniejsze publiczne instytucje rynku finansowego</li> <li>podaje przykłady funkcji wybranej instytucji</li> <li>rozumie, czym jest gospodarstwo domowe</li> <li>wymienia przykładowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego</li> <li>definiuje pojęcie deficytu budżetowego i nadwyżki budżetowej</li> <li>rozumie i dostrzega znaczenie planowania</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje podmioty, które biorą udział w obiegu pieniądza</li> <li>zna i rozumie pojęcie kryptowalut i podaje ich przykłady</li> <li>rozumie czynniki, jakie wpływają na dojrzałość finansową człowieka</li> <li>przedstawia typy postaw wobec pieniędzy</li> <li>podaje przykłady funkcji każdej z omówionych instytucji</li> <li>dostrzega różnicę między rynkiem finansowym a rynkiem kapitałowym</li> <li>dostrzega znaczenie gospodarstwa domowego w gospodarce</li> <li>omawia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne gospodarstwa domowego</li> <li>wyjaśnia pojęcia spirala zadłużenia i upadłość konsumencka</li> <li>przedstawia czynniki, które wpływają na lepsze</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje cechy dobrego pieniądza i odnosi je do przykładowych walut</li> <li>prezentuje schemat obiegu pieniądza w gospodarce</li> <li>wskazuje przyczyny ewolucji pieniądza w czasie</li> <li>wyjaśnia różnice między pieniądzem gotówkowym a bezgotówkowym</li> <li>ocenia poziom ryzyka związany z kryptowalutami</li> <li>podaje przykłady zachowań, które świadczą o dojrzałości lub braku dojrzałości finansowej</li> <li>omawia na przykładach wszystkie funkcje społeczne pieniądza</li> <li>rozumie, jakie znaczenie ma poznanie swojego typu postawy wobec pieniędzy</li> <li>wyjaśnia, w jakim celu na rynku finansowym musi występować wiele instytucji finansowych</li> <li>wskazuje motywy ekonomiczne firm z sektora</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie i wyjaśnia zależności między poszczególnymi funkcjami pieniądza w gospodarce</li> <li>wyjaśnia szczegółowo zależności między podmiotami gospodarczymi biorącymi udział w obiegu pieniądza</li> <li>szacuje poziom ryzyka związany z podażą pieniądza</li> <li>• analizuje poszczególne czynniki wpływające na postawy wobec pieniędzy</li> <li>wyjaśnia, w jaki sposób typ osobowości wpływa na sposób traktowania pieniądza przez człowieka</li> <li>szczegółowo opisuje wpływ funkcji i zadań poszczególnych instytucji na konsumentów, przedsiębiorców i całą gospodarkę</li> <li>dostrzega szanse, jakie niektóre z instytucji dają na realizację własnych celów, np. założenie star tupu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>prezentuje własne stanowisko na temat kierunku rozwoju pieniądza</li> <li>wskazuje na zagrożenia związane ze zbyt dużą podażą pieniądza i potrafi podać przykłady realnych możliwych skutków w gospodarce, spowodowanych zbyt silną podażą pieniądza</li> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>interpretuje i ocenia wyniki badań na temat poziomu świadomości finansowej Polaków</li> <li>przedstawia swoje pomysły na racjonalne zarządzanie pieniądzem</li> <li>wskazuje zależności i powiązania między poszczególnymi instytucjami</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>wydatków i dochodów</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, że oszczędzanie jest ważną umiejętnością</li> <li>• podaje definicję podatku i wskazuje jego główne cechy</li> <li>• podaje przykłady podatków w Polsce</li> <li>• rozumie, kto jest zobowiązany do składania deklaracji PIT</li> <li>• wie, w jaki sposób składa się zeznania podatkowe</li> <li>• wskazuje różnicę między przychodem i dochodem</li> <li>• wie, czym oszczędzanie różni się od inwestowania</li> <li>• podaje przykłady oszczędzania i inwestowania</li> <li>• dostrzega znaczenie ryzyka</li> <li>• definiuje pojęcie hazardu i spekulacji</li> <li>• dostrzega podstawowe różnice między bankami a instytucjami pozabankowymi</li> <li>• podaje przykłady ofert bankowych</li> <li>• rozumie znaczenie bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej i mobilnej</li> <li>• wskazuje podstawowe różnice między kredytem a pożyczką</li> </ul> | <p>zarządzanie domowymi finansami</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje główne kroki planowania budżetu domowego</li> <li>• omawia poszczególne cechy podatku</li> <li>• wskazuje najważniejsze kryteria podziału podatków w Polsce</li> <li>• wie, że podatki to główne źródło dochodów państwa</li> <li>• wymienia przykłady deklaracji podatkowych</li> <li>• wskazuje przykłady czynników wpływających na wielkość podatku</li> <li>• zna formy opodatkowania i dwie główne stawki podatku PIT w Polsce</li> <li>• wymienia zalety oszczędzania i inwestowania</li> <li>• wyjaśnia różnice między przykładowymi formami oszczędzania, np. lokatami a kontami oszczędnościowymi</li> <li>• dostrzega różny poziom ryzyka związany z poszczególnymi formami inwestowania</li> <li>• odróżnia inwestowanie od hazardu i spekulacji</li> <li>• zna i rozumie podstawowe zasady oszczędzania i inwestowania</li> <li>• wymienia przykłady kont bankowych, kart płatniczych, kredytów i pożyczek</li> <li>• podaje przykłady zasad bezpiecznego korzystania z</li> </ul> | <p>bankowego i ubezpieczeniowego działających na rynku</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje przykłady konkretnych wewnętrznych i zewnętrznych funkcji gospodarstwa domowego</li> <li>• wyjaśnia przyczyny powstawania deficytu budżetowego i opisuje mechanizm wpadnięcia w tzw. spiralę zadłużenia</li> <li>• rozróżnia poszczególne dochody i wydatki, potrafi ocenić ich wielkość i stopień ważności w strukturze budżetu</li> <li>• analizuje przyczyny trudności w realizowaniu planów budżetowych</li> <li>• przedstawia podstawy prawne funkcjonowania poszczególnych podatków</li> <li>• omawia i charakteryzuje podatki według podanych kryteriów</li> <li>• dostrzega korzyści oraz ograniczenia, związane z rozliczaniem podatkowym przedsiębiorstw i osób nieprowadzących działalności gospodarczej</li> <li>• oblicza należny podatek dochodowy w podanych przykładach</li> <li>• analizuje poziom ryzyka oraz wskazuje możliwą stopę zwrotu poszczególnych form oszczędzania i inwestowania</li> <li>• oblicza należne odsetki od lokaty</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia na prostych przykładach, jak można przeciwdziałać powstawaniu deficytu budżetowego</li> <li>• omawia procedurę zgłaszania upadłości konsumenckiej</li> <li>• wie i rozumie, jak przeciwdziałać spirali zadłużenia</li> <li>• przygotowuje plan budżetu domowego, wskazuje jego najważniejsze punkty i analizuje oraz wprowadza możliwe korekty</li> <li>• podaje przykłady działań, które nie tylko zmniejszają wydatki, ale również zwiększają dochody</li> <li>• przedstawia sposób poboru podatków</li> <li>• wyjaśnia, jakich grup dotyczy poszczególne podatki</li> <li>• podaje przykładowe stawki podatkowe</li> <li>• samodzielnie wypełnia całą deklarację podatkową PIT</li> <li>• omawia na przykładach poszczególne punkty deklaracji, takie jak np. ulgi i odliczenia</li> <li>• dokonuje świadomego wyboru formy oszczędzania i / lub inwestowania, dopasowanej do wielkości kapitału, poziomu wiedzy, doświadczenia finansowego, poziomu akceptacji ryzyka itp.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje przykłady akcji informacyjnych instytucji publicznych i ocenia ich jakość, zasięg i wpływ na budowanie świadomości finansowej obywateli</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wyjaśnia, jak problemy budżetowe w gospodarstwach domowych wpływają na wielkość sprzedaży przedsiębiorców oraz wielkość wpływów z podatków do budżetu państwa</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• podaje skuteczne sposoby budowania tzw. poduszki finansowej</li> <li>• przygotowuje dokładny plan budżetu gospodarstwa domowego oraz podaje i ocenia różne warianty postępowania na wypadek pojawienia się dodatkowych obciążeń w budżecie domowym</li> <li>• analizuje znaczenie podatków dla całej gospodarki i wskazuje zależności między wielkością obciążeń podatkowych a kondycją gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz państwa</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przykłady nieetycznych zachowań na rynku finansowym</li> <li>• podaje definicje ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego</li> <li>• zna instytucję, która nadzoruje system ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce</li> <li>• wymienia cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych</li> <li>• wskazuje trzy filary systemu emerytalnego</li> <li>• wymienia przykładowe ubezpieczenia majątkowe i osobowe</li> <li>• wie, które ubezpieczenia są obligatoryjne, a które dobrowolne</li> <li>• potrafi wskazać podstawowe cechy ubezpieczeń gospodarczych</li> <li>• przedstawia instytucje rynku kapitałowego</li> <li>• rozumie, że inwestowani na giełdzie wiąże się z ryzykiem</li> <li>• wymienia nazwy indeksów giełdowych na GPW w Warszawie</li> </ul> | <p>produktów finansowych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia poszczególne cechy kredytu i pożyczki</li> <li>• wskazuje najważniejsze informacje, jakie muszą się znaleźć w umowie kredytu lub pożyczki</li> <li>• dostrzega skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym</li> <li>• opisuje cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych oraz wskazuje różnicę między ubezpieczeniem zdrowotnym a ubezpieczeniami społecznymi</li> <li>• wskazuje przykładowe funkcje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych</li> <li>• charakteryzuje system emerytalny i wskazuje, które filary są obowiązkowe, a które dobrowolne</li> <li>• wyjaśnia różnice między ubezpieczeniami majątkowymi i osobowymi</li> <li>• omawia przykładowe cechy ubezpieczeń gospodarczych</li> <li>• rozumie sens ubezpieczeń jako formy wzajemnego dzielenia się ryzykiem między stronami</li> <li>• zna i rozumie zasady nabywania akcji na rynku pierwotnym i wtórnym</li> <li>• wymienia podstawowe zasady inwestowania</li> <li>• wskazuje, które indeksy giełdowe są największe i najpopularniejsze</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przykłady alternatywnych form inwestowania</li> <li>• rozumie znaczenie konieczności dodatkowego oszczędzania na emeryturę</li> <li>• analizuje czynniki wpływające na wybór banku</li> <li>• wymienia i opisuje poszczególne formy kont, kredytów, pożyczek i wskazuje najważniejsze różnice między nimi</li> <li>• opisuje formy zabezpieczenia kredytowego oraz oblicza odsetki od kredytu na prostym przykładzie</li> <li>• wskazuje najważniejsze wady i zalety kredytów oraz pożyczek</li> <li>• analizuje zapisy umowy kredytowej lub pożyczkowej</li> <li>• dostrzega przyczyny nieetycznych zachowań na rynku finansowym</li> <li>• omawia zakres ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych</li> <li>• zna wysokość poszczególnych składek ubezpieczeniowych</li> <li>• rozumie znaczenie dodatkowego oszczędzania na emeryturę</li> <li>• zna i rozumie zasady funkcjonowania PPK</li> <li>• wymienia zawody i branże, które mają przywileje emerytalne</li> <li>• dokonuje klasyfikacji ubezpieczeń według przedstawionych kryteriów</li> <li>• zna i rozumie wszystkie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokładnie szacuje ryzyka i niebezpieczeństwa związane z alternatywnymi formami inwestowania</li> <li>• wymienia przyczyny i skutki hazardu i spekulacji na rynku finansowym</li> <li>• dokonuje szczegółowej analizy porównawczej oferty bankowej i pozabankowej oraz wskazuje, jaki profil klientów powinien korzystać z wybranych form</li> <li>• zna i potrafi zastosować wszystkie procedury, związane z utratą karty czy innymi zagrożeniami w zakresie bezpieczeństwa</li> <li>• oblicza koszt kredytu lub pożyczki na podstawie RRSO</li> <li>• ocenia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym w odniesieniu do poszczególnych konsumentów, przedsiębiorców, jak i całej gospodarki</li> <li>• omawia metody i sposoby przeciw- działania powstawaniu nieetycznych zachowań finansowych</li> <li>• rozumie, jak forma zatrudnienia wpływa na wielkość i konieczność płacenia składek ubezpieczeniowych</li> <li>• wyjaśnia, jakie czynniki mają wpływ na wysokość</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dostrzega i ocenia kierunki zmian, związane z możliwością płacenia podatków w kryptowalutach w niektórych krajach</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wybiera optymalną formę opodatkowania, dopasowaną do konkretnych grup podatników</li> <li>• ocenia zasadność niektórych ulg i odliczeń, np. prawa do skorzystania z zerowego podatku PIT dla osób do 26. roku życia</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• dokonuje analizy porównawczej lub analizy SWOT wszystkich form oszczędzania i inwestowania oraz ocenia je pod kątem ich wpływu na gospodarkę</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• porównuje i interpretuje konkurencyjne oferty poszczególnych banków i instytucji pozabankowych oraz omawia na przykładach wszystkie koszty i korzyści, konieczność płacenia</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>elementy wpływające na wysokość polisy ubezpieczeniowej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie indeksacji składki oraz wyjaśnia funkcje Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego</li> <li>• omawia funkcje Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz funkcje kontrolne KNF i organizacyjne KDPW</li> <li>• rozumie, jak działa mechanizm inwestowania na giełdzie</li> </ul> | <p>przyszłej emerytury i analizuje ich siłę oddziaływania</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia zasadność PPK</li> <li>• podaje zakres omawianych ubezpieczeń gospodarczych</li> <li>• rozumie, że ceny polis są zmienne i potrafi wyjaśnić dlaczego</li> <li>• podaje przykłady z życia, w których najczęściej występują omawiane ubezpieczenia</li> <li>• zna najważniejsze papiery wartościowe, będące przedmiotem obrotu giełdowego</li> <li>• wyjaśnia, jaką ofertę dla inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych mają giełdy i rynek kapitałowy</li> <li>• dostrzega powiązania między krajowym i zagranicznym rynkiem kapitałowym</li> <li>• wie, skąd się biorą hossy i bessy</li> </ul> | <p>podatku od zysków kapitałowych itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje na znaczenie czasu trwania pożyczki i kredytu oraz wyjaśnia, w jaki sposób dłuższy czas spłaty rat wpływa na wzrost całkowitych kosztów kredytu lub pożyczki</li> <li>• porównuje rzeczywiste przykłady umów kredytów i pożyczek i wskazuje główne punkty wspólne wszystkich rodzajów umów</li> <li>• dostrzega ewentualne niewłaściwe zapisy w umowach</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• rozumie i potrafi użyć odpowiedniej argumentacji przy ocenie złożoności systemu emerytalnego oraz analizie możliwych zmian w systemie emerytalnym, np. wydłużenie wieku emerytalnego</li> <li>• zna dodatkowe pojęcia związane z ubezpieczeniami takie, jak np. stopa zastąpienia, karencja czy kapitał początkowy</li> <li>• przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń</li> <li>• wie i rozumie, jakie znaczenie ma przeczytanie</li> </ul> |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                           | <p>OWU oraz karty produktu ubezpieczeniowego przed podpisaniem umowy ubezpieczeniowej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje towarzystwa ubezpieczeniowe i samodzielnie porównuje poszczególne oferty, korzystając z różnych narzędzi, np. kalkulatorów ubezpieczeniowych</li> <li>• przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń</li> <li>• zna i wie, w jakich sytuacjach powinno się stosować określone typy zleceń</li> <li>• potrafi oszacować poziom ryzyka związany z inwestowaniem na giełdzie i wymienia najważniejsze giełdy świata</li> <li>• interpretuje zasady inwestowania i wskazuje, jaki wpływ na podejmowane decyzje inwestycyjne ma typ postaw wobec pieniędzy</li> </ul> |
| OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA NA RYNKU PRACY                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, jakie znaczenie ma rozwój kariery zawodowej</li> <li>• rozumie, że osobowość ma wpływ na wybór zawodu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sporządza bilans swojego potencjału zawodowego</li> <li>• wymienia typy osobowości według Johna Hollanda</li> <li>• wykonuje prostą analizę rynku pracy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia swój bilans i wprowadza do niego niezbędne korekty i usprawnienia</li> <li>• charakteryzuje poszczególne typy osobowości i podaje przykłady zawodów, w których</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi wskazać konkretne cechy i umiejętności, wynikające z typu osobowości, i określić ich znaczenie w definiowaniu celu zawodowego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wskazuje inne koncepcje, badające osobowość człowieka, i interpretuje ich</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, czym jest cel zawodowy i zna etapy ścieżek rozwoju zawodowego</li> <li>• dostrzega znaczenie koncepcji work life balance</li> <li>• zna instytucje oraz pośredników rynku pracy</li> <li>• wskazuje przykład metody poszukiwania pracy</li> <li>• wymienia cztery główne elementy analizy rynku pracy</li> <li>• wymienia najważniejsze dokumenty aplikacyjne</li> <li>• zna zasady grzecznościowe i organizacyjne, związane z wysyłaniem dokumentów aplikacyjnych do pracodawców</li> <li>• podaje przykład barier po stronie pracodawcy i pracownika</li> <li>• wyjaśnia, kto i w jakim celu przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne</li> <li>• wie, że należy przygotować się do niestandardowych pytań pracodawcy</li> <li>• dostrzega i rozumie znaczenie dobrej autoprezentacji</li> <li>• wyjaśnia pojęcie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie i rozumie, jakie znaczenie w określaniu celu zawodowego ma technika SMART</li> <li>• omawia poszczególne etapy edukacji i ich wpływ na wybór drogi zawodowej</li> <li>• podaje przykłady realizowania koncepcji work life balance w praktyce</li> <li>• wyjaśnia, jak należy się przygotować do poszukiwania pracy</li> <li>• wyszukuje dostępne oferty pracy w internecie i rozumie, jakie dokumenty należy przygotować, aby móc aplikować</li> <li>• omawia najważniejsze zasady sporządzania CV</li> <li>• rozumie, że list motywacyjny jest uzupełnieniem CV</li> <li>• dostrzega, że w niektórych branżach niezbędne jest portfolio</li> <li>• omawia przykładowe przyczyny i skutki trudności w znalezieniu pracy, leżące po stronie pracodawcy i pracownika</li> <li>• rozumie, że rozmowa kwalifikacyjna to pierwszy etap rekrutacji</li> <li>• wskazuje przykładowe pytania, jakie może zadać pracodawca</li> <li>• przedstawia przykładowe zasady autoprezentacji</li> <li>• wie, że autoprezentacja to</li> </ul> | <p>dany typ się najlepiej sprawdzi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykonuje szczegółową analizę rynku pracy, korzystając między innymi z barometru zawodów</li> <li>• określa swój cel zawodowy techniką SMART</li> <li>• potrafi szczegółowo określić swoje oczekiwania wobec pracodawcy i odpowiedzieć na ogłoszenie o pracę</li> <li>• zna, rozumie i stosuje zasady bezpieczeństwa, związane z rzetelnym sprawdzeniem informacji o pracodawcy</li> <li>• dostrzega nowe trendy, mające wpływ na rynek pracy, takie jak np. fair trade</li> <li>• omawia zasady sporządzania listów motywacyjnych;</li> <li>• przygotowuje prostą wersję CV i listu motywacyjnego</li> <li>• wie o co może, a o co nie powinien, zapytać pracodawca</li> <li>• przedstawia propozycje pytań, jakie na rozmowie może zadać kandydat</li> <li>• wskazuje sens niestandardowych pytań na rozmowie</li> <li>• planuje krótką autoprezentację na podstawie omówionych zasad</li> <li>• omawia większość praw i obowiązków pracownika i pracodawcy</li> <li>• wskazuje przyczyny i skutki nietycznych zachowań na rynku pracy</li> <li>• podaje przykładowe wady i zalety B2B</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje oferty pracy i wyciąga wnioski, jakiego rodzaju kompetencje twarde i miękkie są najważniejsze na wybranych stanowiskach pracy</li> <li>• wykonuje samodzielnie podstawowy plan kariery edukacyjnej i zawodowej</li> <li>• wskazuje wady i zalety poszczególnych metod poszukiwania pracy, wykorzystując w tym celu np. analizę SWOT</li> <li>• ostrożnie podchodzi do ofert, gwarantujących szybki zarobek niewielkim kosztem pracy</li> <li>• wskazuje przykładowe błędy w CV i w listach motywacyjnych oraz koryguje je</li> <li>• przygotowuje cel zawodowy oraz zapisuje go w CV dla przykładowego pracodawcy</li> <li>• rozumie, że CV jest w pierwszej kolejności oceniany wizualnie, a dopiero w dalszej – merytorycznie</li> <li>• wskazuje sposoby ograniczania trudności w znalezieniu pracy po stronie pracownika</li> <li>• omawia i interpretuje możliwe odpowiedzi, jakie powinien przygotować kandydat</li> <li>• rozumie, że w czasie</li> </ul> | <p>znaczenie dla świadomego ustalania celów zawodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykonuje samodzielnie długoterminowy plan ścieżki rozwoju zawodowego i przedstawia go na forum klasy</li> <li>• ocenia realne możliwości związane z wyborem ścieżki kariery, w zakresie finansowym, organizacyjnym i społecznym</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wskazuje najczęstsze błędy, jakie popełniają osoby szukające pracy</li> <li>• przeprowadza analizę współczesnego rynku pracy</li> <li>• wskazuje wady i zalety pracy w kraju i za granicą oraz omawia kompetencje i doświadczenia zawodowe, które daje praca w kraju i za granicą</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• przygotowuje specjalistyczne CV oraz list motywacyjny na konkretne stanowisko pracy i uzasadnia, jaki jest cel pisania odręcznie listu motywacyjnego</li> <li>• wie, jakie znaczenie w CV mają kompetencje i</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>stosunek pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje dowolny przykład prawa pracownika i pracodawcy, które wynikają z umowy o pracę</li> <li>• rozumie, że na rynku pracy występują nieetyczne zachowania zarówno po stronie pracownika, jak i pracodawcy</li> <li>• wyjaśnia pojęcie B2B</li> </ul> | <p>umiejętność, którą trzeba ćwiczyć</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje najważniejsze cechy stosunku pracy</li> <li>• wymienia trzy rodzaje umowy o pracę</li> <li>• omawia zakres praw pracowniczych, dotyczących osób pełnoletnich i młodocianych</li> <li>• wskazuje przykłady nieetycznych zachowań pracodawców i pracowników</li> <li>• wskazuje rodzaje B2B</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                | <p>rozmowy ważne są zarówno kompetencje twarde, jak i miękkie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje przykładowe błędy, jakie można popełnić na rozmowie kwalifikacyjnej</li> <li>• dokonuje analizy porównawczej zatrudnienia i samozatrudnienia</li> <li>• omawia sposoby i metody przeciwdziałania nieetycznym zachowaniom na rynku pracy</li> <li>• dostrzega znaczenie przepisów prawa pracy w zachowywaniu standardów na rynku pracy</li> </ul> | <p>zainteresowania</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie potrzebę ochrony danych osobowych i zna podstawy prawne, związane z procedurą zamieszczania klauzuli o ochronie danych osobowych</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wskazuje korzyści i ograniczenia, związane z przeprowadzaniem rozmów kwalifikacyjnych</li> <li>• interpretuje przykłady pozytywnych i negatywnych komunikatów pozawerbalnych, wykonywanych w czasie rozmów przez obie strony</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• interpretuje motywacje ekonomiczne i społeczne, jakie towarzyszą osobom decydującym się na samozatrudnienie</li> </ul> |
| PRZEDSIĘBIORSTWO                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje cztery etapy procesu zarządzania</li> <li>• podaje przykład metody zarządzania przedsiębiorstwem</li> <li>• podaje przykład współczesnych narzędzi</li> </ul>                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia cztery etapy procesu zarządzania</li> <li>• podaje najważniejsze metody i narzędzia zarządzania</li> <li>• wskazuje cechy dobrego zarządzania</li> </ul>                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje przykłady stosowania w praktyce określonych narzędzi zarządzania</li> <li>• omawia na przykładach najważniejsze obszary zarządzania</li> <li>• wyjaśnia, jakie cele</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• definiuje proces zarządzania jako ciąg powiązanych ze sobą działań, które muszą być logiczne i spójne</li> <li>• wskazuje niezbędne kompetencje, jakimi trzeba</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wskazuje przykłady dobrze i źle zarządzanych podmiotów gospodarczych</li> <li>• wskazuje, który z</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zarządzania <ul style="list-style-type: none"> <li>• odróżnia otoczenie makroekonomiczne od otoczenia mikroekonomicznego</li> <li>• rozumie, że cechą charakterystyczną każdego biznesu jest zmienność</li> <li>• wyjaśnia cel sporządzania analizy SWOT</li> <li>• podaje przykłady wewnętrznego i zewnętrznego finansowania działalności gospodarczej</li> <li>• rozumie, na czym polega dywersyfikacja źródeł finansowania</li> <li>• rozumie, że planowanie finansowe to proces, który zachodzi cyklicznie</li> <li>• wie, że plan finansowy ma część operacyjną i finansową</li> <li>• wymienia przykład wskaźnika mierzącego rentowność przedsiębiorstwa</li> <li>• rozumie znaczenie etyki w biznesie</li> <li>• wyjaśnia pojęcia odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa</li> <li>• podaje przykłady nieetycznych zachowań w biznesie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• definiuje otoczenia makro- i mikroekonomiczne oraz wyjaśnia wzajemne zależności między nimi</li> <li>• wyjaśnia, co wchodzi w skład otoczenia wewnętrznego firmy</li> <li>• podaje przykłady czynników wpływających na zmienność biznesu</li> <li>• wymienia etapy analizy SWOT</li> <li>• rozumie, że w pierwszym okresie działalności firma potrzebuje odpowiednich środków finansowych na bieżącą działalność</li> <li>• podaje wady i zalety jednej wewnętrznej i jednej zewnętrznej formy finansowania</li> <li>• omawia poszczególne etapy planowania finansowego</li> <li>• wyjaśnia różnicę między częścią operacyjną i finansową</li> <li>• rozumie, w jakim celu przeprowadza się analizę wskaźnikową</li> <li>• dostrzega szanse, jakie daje przestrzeganie zasad etycznych w budowaniu przewag konkurencyjnych przedsiębiorstwa</li> <li>• wyjaśnia znaczenie odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa</li> <li>• podaje przykłady CSR oraz rozumie różnicę między prawem własności</li> </ul> | przedsiębiorstwa można osiągnąć dzięki prawidłowemu zarządzaniu <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia siłę wpływu i zasięg przykładowych elementów w makro- i mikrootoczeniu</li> <li>• przeprowadza prostą analizę SWOT wybranego przedsięwzięcia biznesowego</li> <li>• wymienia podstawowe wady i zalety każdej z form finansowania</li> <li>• potrafi oszacować poziom ryzyka oraz potencjalne korzyści, jakie wiążą się z wyborem określonej formy finansowania</li> <li>• wskazuje na ograniczenia w pozyskiwaniu finansowania</li> <li>• dostrzega różnice między kosztami i wydatkami, oraz poszczególnymi rodzajami przychodów i dochodów</li> <li>• omawia, z czego składają się i co pokazują bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych</li> <li>• oblicza trzy główne wskaźniki rentowności przedsiębiorstwa</li> <li>• omawia poszczególne narzędzia CSR</li> <li>• wyjaśnia, jaki jest sposób ochrony poszczególnych praw własności intelektualnej i jakie przynosi korzyści</li> <li>• rozumie sens walki z korupcją i omawia możliwe praktyki antykorupcyjne, jakie może podjąć przedsiębiorca</li> </ul> | się cechować, aby zarządzać poszczególnymi obszarami przedsiębiorstwa <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretuje wyniki przykładowej analizy SWOT i ocenia szanse wybranych przedsięwzięć biznesowych w określonych branżach</li> <li>• analizuje poszczególne elementy z makro- i mikrootoczenia</li> <li>• dokonuje świadomego wyboru formy finansowania, uwzględniającej charakter planowanej działalności gospodarczej</li> <li>• wskazuje znaczenie zachowania płynności finansowej</li> <li>• ocenia kondycję przedsiębiorstwa na podstawie poszczególnych wskaźników rentowności</li> <li>• analizuje wpływ planowania finansowego oraz innych wskaźników gospodarczych, np. poziomu inflacji i bezrobocia, na prowadzoną działalność gospodarczą</li> <li>• ocenia skuteczność narzędzi CSR</li> <li>• rozumie, jakie znaczenie dla całej gospodarki ma ochrona własności intelektualnej przez państwo</li> <li>• rozumie znaczenie prawidłowego scharakteryzowania i opisu grupy docelowej; potrafi</li> </ul> | obszarów zarządzania ma znaczenie strategiczne, a który operacyjne <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• podaje przykłady działań, jakie może podjąć przedsiębiorca, aby lepiej przygotować się na zmienność biznesu</li> <li>• omawia, jak kultura organizacyjna przedsiębiorstwa wpływa na makro- i mikrootoczenie</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• wyjaśnia związek rentowności i płynności finansowej z wybraną formą finansowania</li> <li>• podaje przykłady skalowania biznesu</li> <li>• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku</li> <li>• podaje przykłady innych wskaźników, oceniających kondycję finansową przedsiębiorstw (np. wskaźników płynności i zadłużenia)</li> <li>• wyjaśnia różnice między działalnością na rzecz CSR a budowaniem własnego wizerunku w ramach PR</li> <li>• ocenia zasadność i skuteczność praktyk antykorupcyjnych</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• definiuje pojęcie korupcji</li> <li>• rozumie, że założenie własnego biznesu wymaga pomysłu, środków finansowych i zarejestrowania w odpowiednich urzędach</li> <li>• wie, że osoba niepełnoletnia również ma możliwość prowadzenia działalności gospodarczej</li> </ul> | <p>przemysłowej a prawem autorskim i prawami pokrewnymi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań w biznesie</li> <li>• wymienia poszczególne etapy tworzenia koncepcji własnego biznesu</li> <li>• zna koncepcję tzw. działalności nierejestrowej</li> <li>• wskazuje podstawowe zalety i wady prowadzenia firmy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie, że fundamentalne znaczenie dla powodzenia przedsięwzięcia ma kreatywny i możliwy do realizacji pomysł</li> <li>• zna zasadę 4W i potrafi ją przedstawić na prostym przykładzie</li> <li>• wie, że do prowadzenia firmy potrzebny jest dobrze opracowany biznesplan</li> <li>• wyjaśnia, jak rejestruje się przedsiębiorstwo</li> </ul> | <p>wskazać czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na sukces lub porażkę przedsięwzięcia; przygotowuje prosty biznesplan</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretuje normy ISO i ocenia ich wpływ na budowanie siły przedsiębiorstwa</li> <li>• wskazuje różnice w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej indywidualnie lub w spółce</li> <li>• wskazuje model biznesu adekwatny do posiadanych możliwości finansowych, zasobów ludzkich i struktury organizacyjnej</li> <li>• wskazuje przyczyny niepowodzeń wielu przedsięwzięć biznesowych w pierwszym okresie ich działalności</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|